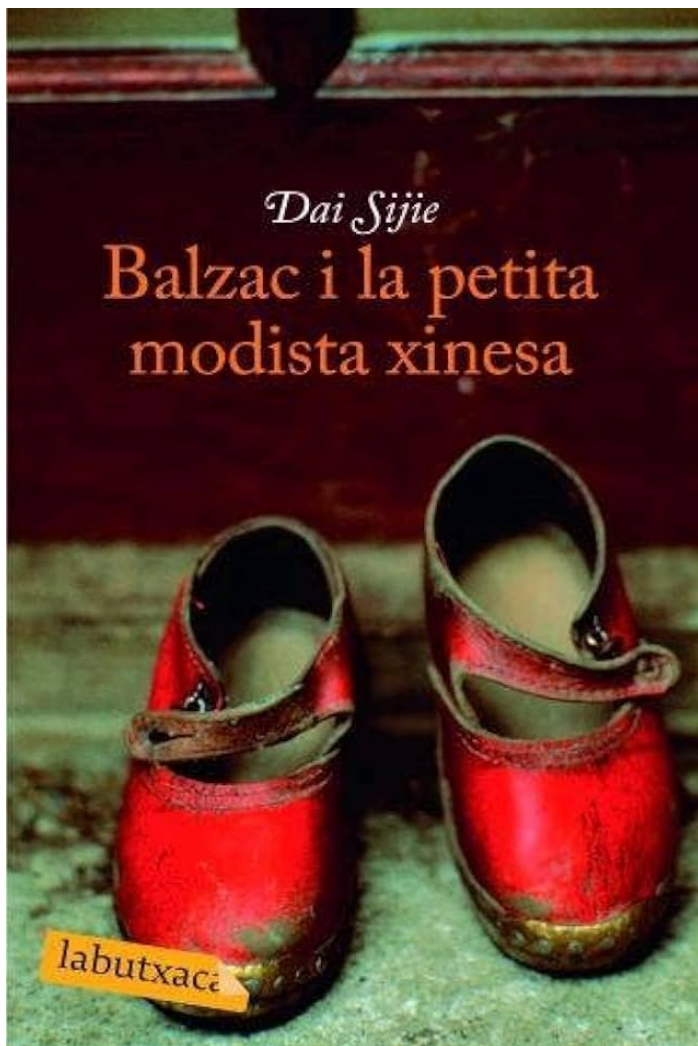

Balzac i la petita modista xinesa: Aquí tenim una història —semiautobiogràfica— de dos adolescents fills de professionals mèdics a la ciutat xinesa occidental de Chengdu. Pel seu origen i el fet que han anat a l'institut, el Partit Comunista Xinès, que es troba a la darrera part de la Revolució Cultural a principis dels anys setanta, considera que els nois són intel·lectuals i necessiten "reeducació". Els seus pares eren considerats enemics burgesos del poble, així que són enviats a treballar amb camperols a les muntanyes de l'extrem oest de la Xina, a prop del Tibet. La feina que fan els nois és una feina agrícola brutal, feta per tots els camperols d'aquest poble. Són animals de càrrega humans que porten galledes d'excrements humans i animals turons amunt per fertilitzar camps; llauen fang darrere dels búfals d'aigua; treballen nus a quatre grapes en una mina de carbó. Són en un poble aïllat tan perdut en el temps que la gent va descalça i no hi ha metges ni dentistes.

El narrador, del que no sabem el nom, és un músic que enganya els camperols fent-los creure que una peça de Mozart és un homenatge del compositor al president Mao. El seu amic, Luo, és un actor/intèrpret natural.

Els dos nois descobreixen una maleta secreta plena de llibres occidentals prohibits, un tresor de Balzac, Stendhal, Dumas, Flaubert, Rousseau, Tolstoi, Dostoievski, Dickens, Kipling, Brontë i Melville. Està curiosament custodiada pel seu amic, anomenat Quatre Ulls, ja que és l'única persona del poble que porta ulleres. Els nois comparteixen el seu amor per la literatura occidental narrant i representant escenes de llibres i pel·lícules.

Tots dos joves s'enamoren de la filla del sastre local, coneguda simplement com la Petita Modista. Malauradament, l'amor dels nois per la cultura occidental no inclou cap element feminista. Tots dos la veuen com un bell objecte que cal conquerir. La Petita Modista és qui pateix per la seva abraçada hipòcrita a la cultura occidental, però que finalment s'allibera gràcies a ella.

El lector percep que hi ha una objectificació de les dones, ja que la Petita Modista

aparentment no es mereix un nom. És un objecte que es desitja i paga el preu de ser l'objecte d'aquest desig. Tanmateix, a les últimes pàgines, la Petita Modista acaba sent el personatge que més ha crescut i té l'oportunitat més brillant per al futur.

Aquesta història presenta al lector uns ideals contradictoris, començant per la superioritat cultural, que l'autor presenta de dues maneres. D'una banda els protagonistes encarnen clarament la idea que la cultura occidental és superior a la cultura xinesa i menyspreen els camperols sense educació que no coneixen res més enllà del seu petit poble. Al mateix temps, els funcionaris del Partit Comunista abracen clarament la idea que la cultura xinesa és superior a la cultura occidental,

rebutgen tota la cultura occidental —no marxista com a "reaccionària"—, els llibres occidentals es consideren contraban, i qualsevol que sigui descobert albergant aquests recipients d'idees reaccionàries està subjecte a un càstig sever.

Dai Sijie s'inspira en les seves pròpies experiències com a nen que va ser reeducat durant la Revolució Cultural a les muntanyes de l'oest de la Xina. Va emigrar a França a mitjans dels anys vuitanta i es va convertir en autor i cineasta. Va escriure *Balzac i la Petita Modista Xinesa* en francès i també va dirigir l'adaptació cinematogràfica del mateix nom. Els crítics cinematogràfics van valorar la magnífica bellesa natural de l'entorn muntanyós on va rodar-se la pel·lícula, que potser no es transmet del tot a la novel·la, degut a l'estil d'escriptura de l'autor, concís i poètic, però lleuger en les descripcions.

La novel·la aconsegueix transmetre l'ambient d'aquest instant de la història xinesa, mentre provoca reflexions sobre les diferències culturals i els problemes que sorgeixen quan una cultura intenta suprimir o denigrar-ne una altra. Amb les vides brutals dels camperols com a teló de fons, el veritable tema és la il·luminació que prové de la lectura i com aquesta pot canviar les vides.

Dai Sijie (1954-): Va néixer a Putian, Xina, el 2 de març de 1954, i va créixer treballant al taller de sastreria del seu pare. Ell mateix es va convertir en un sastre expert. El govern maoista el va enviar a un camp de reeducació a la zona rural de Sichuan del 1971 al 1974, durant la Revolució Cultural. Després del seu retorn, va poder completar l'institut i la universitat, on va estudiar història de l'art.

El 1984, va marxar de la Xina cap a França amb una beca. Allà, va adquirir una passió pel cinema i es va convertir en director. Abans de dedicar-se a l'escriptura, va fer tres llargmetratges aclamats per la crítica: *Chine, ma douleur* (1989), que rep el premi Jean-Vigo. I més tard *Le mangeur de lune* i *Tang, le onzième*. També va escriure i dirigir una adaptació de *Balzac i la petita modista xinesa*, estrenada el 2002.

Viu a París i escriu en francès.

El seu primer llibre, *Balzac et la Petite Tailleuse chinoise* (*Balzac i la petita modista xinesa*-2000), es va portar al cinema el 2002, que ell mateix va adaptar i dirigir. Explica la història d'una parella de nois joves que es fan bons amics d'una modista local mentre passen un temps en un poble rural, on han estat enviats a "reeducació" durant la Revolució Cultural.

Roben una maleta plena de novel·les clàssiques occidentals d'un altre home que està sent reeducat i decideixen enriquir la vida de la modista exposant-la a la gran literatura. Aquestes novel·les també serveixen per mantenir l'esperança del dos nois durant aquest moment difícil. La història tracta principalment de la universalitat cultural de la gran literatura i el seu poder redemptor. La novel·la ha estat traduïda a vint-i-cinc idiomes, i finalment a la seva llengua materna després de l'adaptació cinematogràfica.

El seu segon llibre, *Le Complexe de Di*, va guanyar el Prix Femina del 2003. Va publicar-se en castellà como *El complejo de Di* el 2005. Narra els viatges d'un home xinès la filosofia del qual ha

estat influenciada pel pensament psicoanalista francès. El títol és un joc de paraules amb "*el complex d'Èdip*". La seva novel·la, *Par une nuit où la lune ne s'est pas levée* (*Una noche sin luna*), es va publicar el 2008 i *L'acrobatie aérienne de Confucius* (*La acrobacia de Confucio*) el 2011. També s'han publicat en castellà: *Tres vidas chinas* (2012) i *El evangelio según Yong Sheng* (2024).